

Strukturální fondy a Komunitární programy EU

Rozpočet EU

- Na sestavování se podílí EK, Rada EU a Evropský parlament
- Musí být vždy sestaven jako vyrovnaný, příjmy se tedy musí rovnat výdajům
- Roční výdaje nesmí přesáhnout stropy dané víceletým finančním rámcem – Finanční perspektiva 2007-2013

Rozpočet EU - příjmy

- **Vlastní zdroje**
  - Zemědělské dávky – cla u zemědělských produktů v rámci společného trhu a daně z cukru a glukózy)
  - Cla u produktů dovážených z nečlenských zemí dle společného sazebníku
  - Příjmy plynoucí z DPH – jednotná sazba pro členské státy, určité procento z DPH daného státu (sazba platná ve všech členských státech a uplatňovaná pro harmonizované vyměřovací základy DPH určené podle právních předpisů Společenství je 0,3334 %)
  - Dodatečné příjmy odvozené z HDP - Jsou odvozeny ze sumy HDP všech členských států s využitím sazby, která je každoročně pevně stanovena
  - Různé + přebytky, salda a opravy
- **Příspěvky členských států**

Rozpočet EU – výdaje I.

1. Udržitelný růst

- ◆ Konkurence schopnost pro růst a zaměstnanost

- **Komunitární programy:**

Př: 7. Rámcový program pro výzkum

Galileo (Energie a doprava)

Marco Polo (Energie a doprava)

CIP – Konkurenceschopnost a inovace

LLP – celoživotní vzdělávání

Likvidace jaderných zařízení,... a další

- ◆ Soudržnost pro růst a zaměstnanost

- **Strukturální fondy** (3 cíle)

- **Fond Soudržnosti**

2. Ochrana a správné hospodaření s přírodními zdroji

- Přímé platby
- Evropský rybářský fond
- Life+ (životní prostředí)
- Další programy (Životní prostředí, Zemědělství a rozvoj venkova)

3. Občanství, svoboda, bezpečnost a právo

- Kultura 2007
- Mládež 2007
- Média 2007
- Občané pro Evropu

Rozpočet EU – výdaje III.

4. Evropská unie jako globální partner

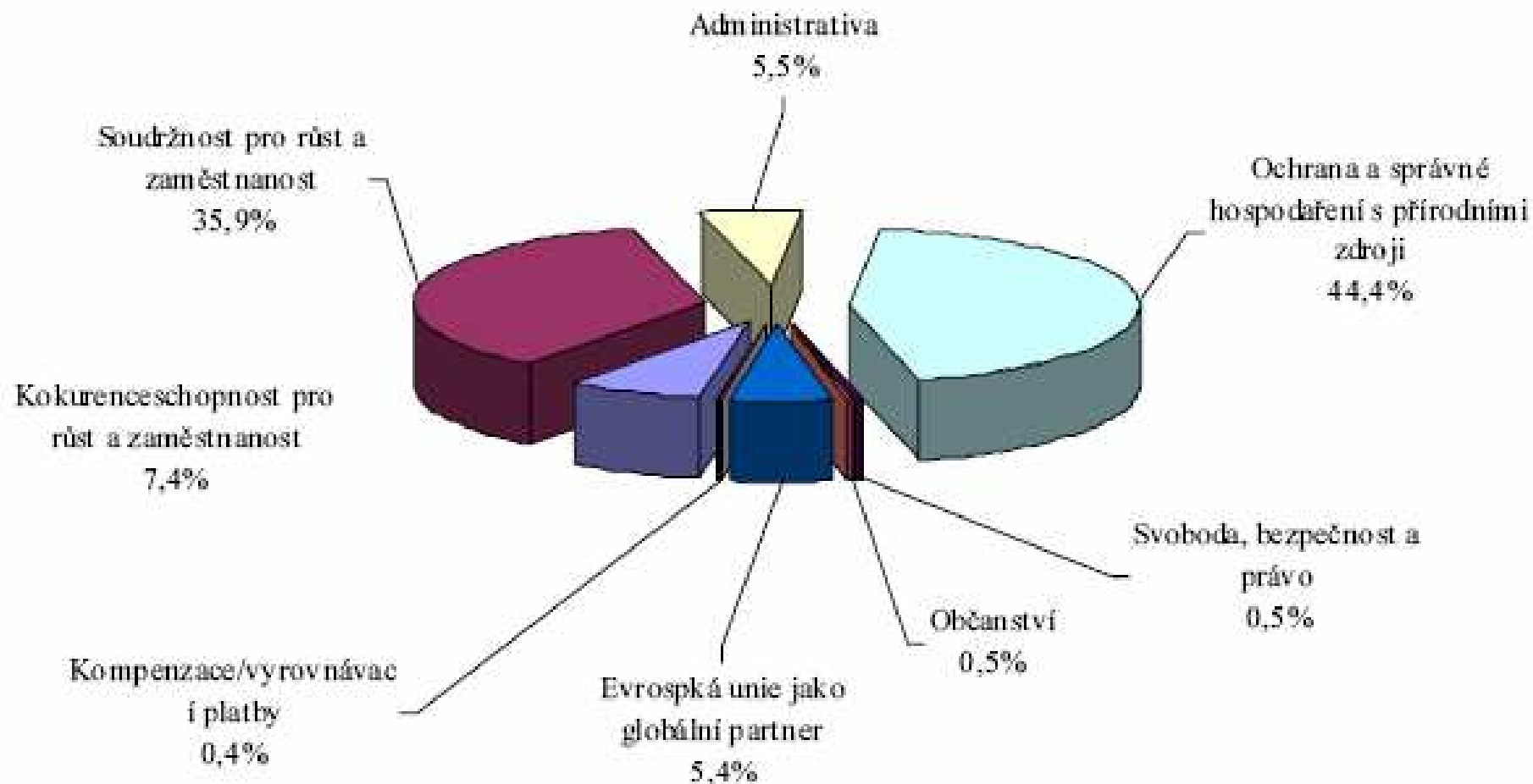
- Předvstupní nástroj IPA (pro kandidátské země, př. Turecko)
- Nástroj pro evropské sousedství a partnerství
- Makroekonomická pomoc (hospodářské a finanční věci)
- Nástroj rozvojové spolupráce
- Nástroj pro průmyslově vyspělé země

5. Administrativa

- Komise
- Ostatní orgány
- Důchody (všechny orgány)
- Evropské školy

6. Kompenzace a vyrovnávací platby

Rozpočet EU – výdaje IV.

Strukturální fondy (SF)

Strukturální fondy Evropské unie

jsou spravovány Evropskou komisí a slouží k financování strukturální pomoci

Společenství, která je směřována převážně do chudších regionů členských států a s jejíž pomocí je posilována hospodářská a sociální soudržnost EU tak, aby byly splněny výzvy jednotného vnitřního trhu.

3 cíle podpory:

■ **1. Cíl: Konvergence**

■ Podpora z ERDF, ESF

- modernizace a diverzifikace ekonomické struktury členských států a regionů
- rozšíření a zlepšení základní infrastruktury; ochrana životního prostředí

■ Podpora z ESF

- zlepšení kvality a schopnosti institucí trhu práce, vzdělávacích systémů a sociálních a ošetrovatelských služeb;
- zvýšení investic do lidského kapitálu
- adaptace veřejné správy, posílení administrativní kapacity národních a regionálních správ

Zahrnuje regiony, kde HDP nepřevyšuje 75 % průměru EU
(celá ČR kromě Prahy)

3 cíle podpory:

■ **2. Cíl: Regionální**

konkurenceschopnost a zaměstnanost

- inovace a ekonomika založená na znalostech
- životní prostředí a předcházení rizikům
- dostupnost a služby základního ekonomického významu
(komunikační sítě)
- posilování prvků Lisabonské a Göteborgské strategie

Pro regiony nespádající do cíle 1 – tj. HDP nad 75% průměru EU (v ČR = Praha)

3 cíle podpory:

- **3. Cíl: Evropská územní spolupráce**
  - Podpora z ERDF
    - priorita vychází ze současné Iniciativy Interreg
    - podpora další integrace EU spoluprací na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni
    - hlavní priority:
      - 1. podpora rozvoje vědy a výzkumu a informační společnosti
      - 2. životní prostředí a předcházení rizikům
      - 3. řízení vodních zdrojů

Finanční alokace

- Finanční perspektiva EU na roky 2007 – 2013 počítá s **308,1 mld. €** na 3 cíle politiky soudržnosti
- Absorpční limit ČR stanoven na 3,43 % HDP, tj. **cca 518 mld. Kč** ze Strukturálních fondů (ERDF, ESF) a **255 mld. Kč** z Fondu soudržnosti (CF) + spolufinancování z národních zdrojů 15 %.
- **Rozdělení prostředků dle jednotlivých cílů:**
  - Cíl Konvergence 97,1 %
  - Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 1,6 %
  - Cíl Evropská územní spolupráce 1,3 %

- Principy politiky soudržnosti
  - programování,
  - partnerství,
  - spolufinancování,
  - hodnocení
- Decentralizace odpovědností partnerstvím na různých úrovních
- Strategický přístup k programování
- Méně zásahů Komise do procesu realizace, ale více kontrol a auditů
- Základní výchozí dokument
  - **Národní rozvojový plán České republiky 2007-2013**
    - Nasměrování intervencí do oblastí s vysokým růstovým potenciálem, definovaných věcně i územně.
    - Zaměření podpory do hnacích sil růstu a zaměstnanosti s výrazným multiplikačním efektem.
    - Podpora aplikace komplexního přístupu k územní soudržnosti.

Klíčové programové dokumenty

- **Strategické obecné zásady Společenství**
  - rámcový strategický dokument pro politiku soudržnosti
  - navrhuje Komise, přijímá Rada a schvaluje Evropský Parlament
- **Národní rozvojový plán**
  - tvoří členský stát při použití principu partnerství
- **Národní strategický referenční rámec**
  - rámcová rozvojová strategie na úrovni státu
  - základ pro sektorové (tematické) a regionální program
  - navrhuje členský stát při použití principu partnerství
  - předmět vyjednávání s Komisí
- **Operační programy**
  - jeden program na fond a členský stát nebo region NUTS II
  - popis souhrnných priorit, řízení a finanční zdroje
  - nakonec o něm rozhoduje Komise
- **Strategie hospodářského růstu**
  - promítnuta do všech výše uvedených materiálů

NRP 2007 – 2013 I.

- výchozí dokument pro zpracování *Národního strategického referenčního rámce (NSRR)*
- podpůrný dokument pro vyjednávání ČR s Evropskou komisí o způsobu implementace politiky HSS v ČR
- překlene mezeru mezi Strategií hospodářského růstu a Národním strategickým referenčním rámcem
- formuluje hierarchii priorit a rozpracovává cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti

NRP 2007 – 2013 II.

- **Cíl politiky hospodářské a sociální soudržnosti:** *„Evropa musí obnovit základ své konkurenceschopnosti, zvýšit svůj růstový potenciál a svoji produktivitu a posílit sociální soudržnost, a přitom klást hlavní důraz na znalosti, inovaci a optimalizaci lidského kapitálu.“*
- **Strategie:**
- Rozvojová strategie navržená v NRP je komplementární s ostatními politikami Společenství realizovanými v ČR i s vlastními politikami ČR.
- Národní dotační tituly budou postupně harmonizovány tak, aby byly komplementární vůči strategii NRP, resp. vůči intervencím realizovaným prostřednictvím operačních programů.
- Zlepšení řízení veřejných záležitostí. Politika soudržnosti umožňuje nově zaměřit intervence rovněž na modernizaci a zefektivnění veřejné správy v ČR, a to na všech úrovních.
- Udržitelnost hospodářského růstu na bázi zlepšování životního prostředí.

NRP 2007 – 2013 III.

- **Globální cíl:** „Globálním cílem NRP je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel.
- Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25.
- ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.“

Národní strategický referenční rámec

- Rámcová rozvojová strategie na úrovni státu
- Základ pro sektorové (tematické) a regionální operační programy
- Navrhuje členský stát při použití principu partnerství
- Předmět vyjednávání s Komisí

- **Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky**
  - Konkurenceschopný podnikatelský sektor
  - Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
  - Podpora kapacit VaV, inovací
  - Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti
- **Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti**
  - Vzdělávání
  - Posilování sociální soudržnosti
  - Modernizace veřejné správy

Oblasti podpory – prioritní osy II.

- **Životní prostředí a dostupnost**
  - Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí
  - Zlepšení dostupnosti dopravy, informačních a komunikačních technologií
- **Vyvážený a harmonický rozvoj území ČR**
  - Vyvážený rozvoj regionů
  - Rozvoj městských oblastí
  - Rozvoj venkovských oblastí
  - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Praha
  - Evropská územní spolupráce

Operační programy

■ Cíl Konvergence

- OP Doprava (ERDF + FS)
- OP Životní prostředí (ERDF + FS)
- OP Podnikání a inovace (ERDF)
- OP Výzkum a vývoj pro inovace (ERDF)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost (ESF)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (ESF)
- 7 x regionální OP (ERDF) – Regionální operační programy
- Integrovaný OP (ERDF)
- OP Technická pomoc

■ Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

- OP Praha - Adaptabilita, OP Praha - Konkurenceschopnost

■ Cíl Evropská územní spolupráce

- OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, OP Přeshraniční spolupráce (Bavorsko, Rakousko, Sasko, Slovensko, Polsko) ESPON II, INTERACT II

Alokace:

26 302,6 mil. EUR – SF a FS

3 945,4 mil.EUR – národní příspěvek

30 248, 0 mil. EUR – dostupné pro žadatele

- Snížení alokací na ESF ve prospěch infrastruktury (hlavně dopravy - ERDF)
- Zvětšení objemu disponibilních prostředků
- Podpory v rámci OP PI dostupná i pro MSP a drobné podniky, pro velké podniky oblast lidských zdrojů
- Rozšíření podpory rozvoje lidských zdrojů – 2 OP
- Výraznější podpora inovací

Problémy

- Kritika NSRR Evropskou komisí – nedostatky – znovu se předkládá
- Nepřípravenost programů - nutné opravy v OP – zejména IOP, OP Praha - Adaptabilita, OP Výzkum a vývoj pro inovace
- Zpoždění startu jednotlivých OP
- Nepřípravenost a pozdní nastavení implementačních struktur
- Nevhodné nastavení podmínek v některých OP (výše dotace, oprávněnost žadatelů...)
- Náročnější administrace výzev a zajištění publicity
- Náročná orientace pro žadatele

Předpokládané pozitivní změny

- Větší množství výzev
- Velká část výzev by měla být kontinuální (příjem žádostí, hodnocení, vyplácení dotací)
- Zjednodušení administrativy:
  - Menší počet příloh
  - Elektronické formy žádostí i některých příloh
  - Jednodušší a rychlejší hodnocení – zaměření hlavně na kvalitu (změna vah x nejsou manuály)
- Využití zálohových plateb – dostupnost dotací pro NNO a PO

Harmonogram příprav

- 16.11.2006 – OP schváleny vládou ČR
- Březen 2007 – zahájení Auditů připravenosti (na všech subjektech zapojených do implementace operačních programů)
- Duben 2007 – zahájení vyjednávání s EK o programech (po schválení NSRR a NRP Evropskou komisí)
- 2. polovina 2007 – vyhlášení prvních programů (hrubý odhad)

Strukturální fondy vs. Komunitární programy

	Komunitární programy	Strukturální fondy
Podpis smlouvy	<i>Brusel/Lucemburk</i>	ČR
Partnerství	<i>evropské</i>	<i>národní</i>
Dopad výsledků	<i>celoevropský</i>	<i>regionální</i>
Místo hodnocení	<i>Brusel/Lucemburk</i>	ČR
Právní rámec smlouvy	<i>Brusel/Lucemburk</i>	ČR

Komunitární programy – přehled I.

- 7. Rámcový program pro vývoj a výzkum
- LLP – Celoživotní učení (Comenius, Erasmus, Leonardo, Grundtvig, Transversální programy – ICT, Jazyky, Disseminace..., Jean Monnet)
- Mládež v akci
- Kultura 2000, Kultura 2007
- Media 2007
- Solidarita a řízení migračních toků (Evropský fond pro uprchlíky, Fond pro vnější hranice, Evropský fond pro integraci příslušníků třetích států, Evropský návratový fond)
- Bezpečnost a ochrana svobod (Prevence, připravenost a řízení následků terorismu, Prevence a boj proti zločinu)
- TEN - vybudování sítí dopravních, telekomunikačních a energetických, včetně ropovodů a plynovodů
- Marco Polo – vliv nákladní dopravy na životní prostředí
- Galileo – satelitní radionavigace

Komunitární programy – přehled II.

- CIP – Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (Podnikání, ICT, Inteligentní energie pro Evropu)
- Customs
- Fiscalis
- Progress
- Life+
- Základní práva a spravedlnost (Daphne, Základní práva a občanství, Trestní spravedlnost, Občanská spravedlnost)
- Nástroj rychlé reakce a připravenosti na významná nebezpečí
- Zdraví a ochrana spotřebitele

- Programy spolupráce s tzv. třetími zeměmi
- a další .... (cca 350 programů)

- Finanční mechanismy EHP/Norska – stojí zvlášť

Základní charakter komunitárních programů

- Centralizace – spravovány a řízeny přímo EK nebo zastoupeními, či delegovanými agenturami - výzvy
- Hodnocení probíhá v Bruselu/Lucemburku
- Finanční prostředky přidělovány přímo EK (Brusel, Lucemburk)
- Naplňování evropských politik – široké spektrum aktivit (priorit)
- Mezinárodní partnerská spolupráce
- Pokrývají území celé EU – možná spolupráce s tzv. třetími zeměmi a mimoevropskými zeměmi
- Evropská přidaná hodnota
- „Velké“ projekty – finance, rozsah prací, doba realizace
- Obvykle spolufinancování
- Každý partner má svůj rozpočet

Evropská přidaná hodnota a přínos k politikám EU

- Nutno prokázat, že projekt nemůže být náležitě proveden a uplatněn pouze na lokální úrovni, že je zapotřebí mezinárodní spolupráce
- Návaznost na politiky EU a akční plány či strategické dokumenty
  - i2010
  - Podpora MSP
  - Lisabonská strategie
  - Göteborská strategie

Financování komunitárních projektů

- Každý partner má svůj rozpočet, za který zodpovídá
- Čerpání projektového rozpočtu podléhá auditu
- Finance poskytnuty žadateli, který je rozesílá ostatním partnerům dle smlouvy – zpravidla zálohové financování a vyúčtování nákladů
- **Kolektivní** finanční i technická zodpovědnost

Finanční spoluúčast předkladatelů projektu

- Téměř každý příspěvek EK předpokládá finanční spoluúčast předkladatelů projektu
- Finanční spoluúčast se pohybuje od **0-70%** z celkového rozpočtu
- Předkladatelé musí být schopni prokázat, že mají **finanční prostředky na spolufinancování**
- Předkladatelská organizace musí být finančně stabilní, v opačném případě si EK může vyžádat doplňující dokumentaci či bankovní garance

Financování projektů a způsobilé/uznatelné náklady

- **OSOBNÍ NÁKLADY**
- **INVESTIČNÍ MAJETEK - omezeně**
- **CESTOVNÉ**
- **SPOTŘEBNÍ MATERIÁL**
- **OSTATNÍ NÁKLADY**
- **+/- OCHRANA DUŠ. VLASTNICTVÍ**
- **SUBDODÁVKY**
- **REŽIJNÍ NÁKLADY**

Způsobilé/uznatelné náklady

- v souladu s kontraktem
- ekonomické, potřebné, vynaložené během trvání projektu
- v souladu s obvyklými účetními principy účastníků
- zaznamenány v účetnictví (zdroje od „třetích stran“ také v účetnictví)
- bez nepřímých daní
- s nulovým ziskem (nutnost definovat příjmy projektu)

Nezpůsobilé/neuznatelné náklady

- Nepřímé daně a poplatky včetně DPH a cla
- Dlužné úroky
- Rezervy, včetně rezerv na kurzové ztráty
- Kurzové zisky/ztráty
- Náklady vzniklé, přiřazené nebo uhrazené z jiného projektu (grantu)
- Výdaje na cizí či vlastní kapitál
- Dluhy a poplatky za dluhové služby (úroky z bankovních úvěrů, úvěry z obchodních úvěrů, finanční služba u leasingu)
- Nepřiměřené nebo nepodložené náklady

Příprava projektu

- **Začněte včas!** – přípravné schůzky s partnery projektu
- Obvykle je nutné mezinárodní partnerské konsorcium
- Na začátku je lepší se nechat přizvat k projektu, který píše někdo jiný, tj. zahraniční partner
- Je možné získat finance na přípravu projektů
  - **Technologické centrum AV ČR**
  - **CzechInvest**
- Kdo je koordinátorem projektu?
- Ověřte si, kdo jsou projektoví partneři a jaké mají zkušenosti. Byly s nimi v minulosti problémy?
- Věnujte velkou pozornost rozpočtu!

Projektový záměr

- **PROČ?**
- **PRO KOHO?**
- **JAK?**
- **S KÝM?**
- **KDE?**
- **JAKÉ BUDOU VÝSTUPY A VÝSLEDKY?**

Obsah projektu (z hlediska partnera)

- Víím, jaká je moje role v projektu?
- Zním svůj projektový rozpočet? Odpovídá objemu mé práce?
- Dostal jsem text projektu? Mám možnost projekt připomínkovat?
- Víím, jaké budou projektové výsledky a jaký k nim budu mít přístup po skončení projektu?

Podávání projektů

- Podle zadání výzvy
- Projekty se podávají v tištěné podobě i elektronicky, někdy pouze elektronicky
- Zkontrolujte si den a hodinu uzávěrky pro podání projektu
- Zkontrolujte si adresu pro podání projektů

Hodnocení projektů

- 1-3 kola hodnocení dle typu programu
  - Pre-proposals (Socrates II)
  - Hearings (6RP – Integrované projekty, Networks of excellence)
- Hodnocení nezávislými experty pozvanými do Bruselu/Lucemburku
- Začíná se aplikovat i hodnocení na dálku – 7.RP
- 3-5 hodnotitelů zpracuje nezávislý posudek a pak se musí sjednotit na celkovém hodnocení při Consensus meetingu
- Vše pečlivě monitorováno Evropskou komisí
- Hodnotitelé nemají přístup k internetu a mobilním telefonům

Negociace

- Kontraktační jednání s Evropskou komisí
- Vede k podpisu smlouvy o přidělení finančních prostředků
- Projektový rozpočet je ve většině případů zkrácen
- Nutnost úpravy projektu dle připomínek hodnotitelů
  - Rozpočet
  - Objem a způsob práce
  - Alokace financí

Smlouva s Evropskou komisí

- Po projektovém hodnocení a schválení projektu probíhá negociační jednání v Bruselu či Lucemburku
- Smlouva podepisována podle bruselského/ lucemburského práva
- Smlouvu podepisují většinou všichni projektoví partneři – žadatel pouze zastupuje konsorcium při jednáních s EK – smlouva platná zpravidla po podpisu 3 – 5 dalších partnerů (další – accession forms)

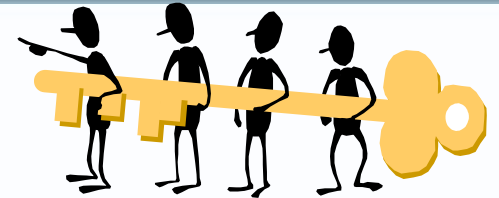
Jazyk podávání projektů

- Většinou angličtina
- Někdy nutný překlad projektového abstraktu do francouzštiny nebo češtiny
- Pozor na další „oficiální“ jazyky EU

Partnerské konsorcium

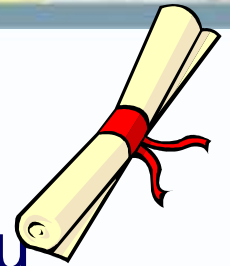
- Každý partner má práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy s EK a z konsorciální/ partnerské smlouvy
- Sdílená finanční a technická zodpovědnost
- Expertízy partnerů se musí navzájem doplňovat (podle zaměření projektu)

Účastníci projektu

- **Coodinator/Project Leader (žadatel)**
  - Podepisuje smlouvu s EC, spojnice mezi konsorciem a EC
- **Contractor**
  - Podepisuje smlouvu s EC, nese společnou zodpovědnost i zodpovědnost sám za sebe
- **+/-Assistant Contractor**
  - Podepisuje smlouvu s EC, má omezenou zodpovědnost a práva
- **Subcontractor**
  - Má práva a povinnosti vůči kontraktorovi a řídí se tržními cenami
    - není členem partnerského konsorcia

Partnerská/ konsorciální smlouva

- **Většinou není součástí návrhu projektu.** EK doporučuje její uzavření do 6 měsíců od začátku prací na projektu – konsorcium však není povinno tuto smlouvu uzavřít
(ALE v některých případech je součástí projektové žádosti)
- V partnerské smlouvě podchytíte přístupová práva k výsledkům projektu a jasně vymezíte práva a povinnosti jednotlivých partnerů

Konsorciální smlouva, partnerská smlouva

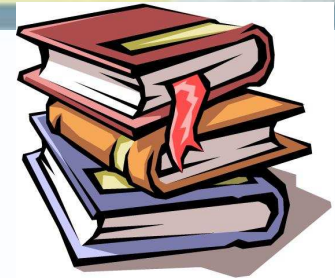
- Upravuje práva a povinnosti partnerů
- Risk management
- Rozhodovací procesy
- Finanční alokace
- Penalizace
- Práva k výsledkům projektu

Monitorování projektů

- Zpracování projektových zpráv cca 1x ročně
  - **Zpráva o projektových aktivitách**
  - **Finanční zpráva**
- Project review 1x ročně
  - **Nezávislí experti posoudí výsledky projektu dle projektu, který je součástí smlouvy s EK**
- Na review může záviset přidělení další projektové zálohy

Materiály pro studium a přípravu

- **Pracovní program**
- **Výzva – formulář žádosti**
- **Guidelines for proposers – Příručka pro žadatele**
- **Guidelines for evaluators – Příručka pro hodnotitele – staňte se hodnotitelem!**
- **Financial guide – Finanční manuál**

Stáhněte si vždy verzi platnou pro příslušný rok!!!

Podpora pro předkladatele projektů

- Národní kontakt v ČR – agentura, NCP, národní kancelář (www.nazevprogramu.cz)
- Programme Infodesk (BRUX/LUX):
09h00 - 17h00, PO-PÁ
- Korespondenční adresa: nemusí fyzicky existovat
- **Informační dny – drahé x důležité pro navázání kontaktů, spolupráce, známostí!**
- Komerční poradci – obvykle drahé agentury

Další zdroje informací

- www.strukturalni-fondy.cz
- www.esfcr.cz
- www.praha-mesto.cz
- www.businessinfo.cz
- www.edotace.cz
- www.euroskop.cz
- www.mmr.cz
- www.mfcr.cz

Děkuji za pozornost...

**Mgr. Ivana Haladová
Cross Czech a.s.
Růžová 1416/17
110 00 Praha 1**

Tel: 296 356 104   Fax: 296 356 398

GSM: 602 764 246

E-mail: ivana.haladova@crossczech.cz